СА СВЯТАМ ПЕРАМОГІ, ДАРАГІЯ СЯБРЫ!

ПОДЗВІГ САВЕЦКАГА НАРОДА НЕ ЗГАСНЕ Ў ВЯКАХ

ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі УНІВЕРСІТЭТ

Год выдання другі
№ 17 (75)
СУБОТА 8 МАЯ 1971 года

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

Цана 2 кап.

УРОК ГІСТОРЫІ

26 гадоў прайшло з таго гістарычнага дня, калі адгучалі апошнія залпы вайны ў Еўропе, але час не ў сілах сцерці з памяці чалавецтва бессмяротны подзвіг савецкага народа, звершаны ў барацьбе супраць гітлерызму, за гонар і незалежнасць сваёй Айчыны, за вызваленне многіх народаў ад фашысцкага рабства.

Вялікая Айчынная вайна ў гераічным летапісе нашага народа і яго Узброеных Сіл займае асобае месца. Яна з'явілася суровым выпрабаваннем эканамічных, маральна - палітычных сіл Савецкай дзяржавы, не ваеннай арганізацыі. У гіганцкім ваенным сутыкненні з фашызмам перамог сацыялістычны грамадскі лад, непарушны саюз рабочага класа і сялянства, дружба савецкіх народаў.

Подзвігі савецкіх людзей на франтах барацьбы з нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў поўнай меры пацвердзілі прарочыя словы У. І. Леніна аб тым, што наша краіна здольна даваць не толькі адзіночак - герояў, а і зможа вылучыць гэтых герояў сотнямі, тысячамі.

За мужнасць, гераізм, праяўленыя ў баях, больш 11 тысяч воінаў Савецкай Арміі і Флоту былі ўдастоены высокага звання Героя Савецкага Саюза, звыш 7 мільёнаў узнагароджаны ордэнамі і медалямі.

Здзяйсняючы подзвігі здзейснілі нашы воіны ля сцен Брэсцкай крэпасці, пад Масквой і Сталінградам, пры гераічнай абароне Ленінграда, Севастопаля, Кіева і Адэсы, на Курскай дузе, пры фарсіраванні Дняпра, пад Будапештам і Венай, у бітве за Берлін.

Натхніцелем, арганізатарам перамогі савецкага народа, яго Узброеных Сіл з'яўляецца Камуністычная партыя. Яна падняла савецкі народ і яго воінаў на справядлівую Айчынную вайну, натхніла іх на вялікі подзвіг. К канцу вайны ў арміі і на флоце знаходзілася больш 3 мільёнаў камуністаў — амаль 60 працэнтаў саставу партыі. Тры мільёны сваіх сыноў страціла партыя на франтах. Пяць мільёнаў савецкіх людзей папоўнілі яе рады за гады вайны.

Камуністы заўсёды знаходзіліся там, дзе цяжэй і небяспечней. Яны склалі амаль тры чвэрці воінаў, удастоеных высокага звання Героя Савецкага Саюза. Лозунг «Камуністы, наперад!» быў вышэйшай нормай, законам жыцця кожнага члена партыі.

У абароне сацыялістычнай Айчыны велічныя ўзоры мужнасці і гераізму паказала савецкая моладзь, яе перадавы атрад — камсамол. Ленінскі камсамол даў Радзіме мільёны беззапаветных байцоў. Яны смела ішлі на ворага, не баючыся смерці. За баявыя подзвігі 1.256.700 армейскіх камсамольцаў былі ўзнагароджаны ордэнамі і медалямі, 1.234 члены ВЛКСМ удастоены звання Героя Савецкага Саюза.

За вялікія заслугі перад Радзімай у гады Айчыннай вайны Усесаюзны Ленінскі Камуністычны Саюз Моладзі ўзнагароджан ордэнам Леніна.

Мужнасць, веліч духу і непахісную волю, любоў да Айчыны ў суровыя гады вайны праявілі савецкія жанчыны. Сярод Герояў Савецкага Саюза 91 патрыётка нашай краіны. За подзвігі ў час вайны адважным жанчынам было ўручана больш 150 тысяч ордэнаў і медалёў. Чацвёртую частку многіх партызанскіх атрадаў складалі жанчыны.

Сведчаннем яскравага праяўлення савецкага патрыятызму быў масавы партызанскі рух. Ён ахапіў усю акупіраваную ворагам тэрыторыю. Толькі армія беларускіх партызан налічвала трэць мільёна байцоў. У тыле ворага ў Беларусі дзейнічалі 9 падпольных абкомаў, 174 гаркомы і райкомы партыі, амаль 1.300 пярвічных партыйных арганізацый.

На працягу ўсёй вайны партызаны актыўна дапамагалі Савецкай Арміі і Флоту граміць ворага. Радзіма высока ацаніла мужнасць партызан і падпольшчыкаў. Больш 184 тысяч чалавек узнагароджаны ордэнамі і медалямі Савецкага Саюза, 190 патрыётаў удастоены звання Героя Савецкага Саюза.

Перамога Савецкага Саюза ў Вялікай Айчыннай вайне з'явілася вынікам не толькі ратных подзвігаў савецкіх воінаў на фронце, але і самаддзанай працы савецкіх людзей у тыле. З 1 ліпеня 1941 года па 1 ліпеня 1945 года ў СССР было выпушчана больш 108 тысяч баявых самалётаў, звыш 180 тысяч гармат. Працаўнікі сельскай гаспадаркі далі Радзіме 4.812 мільёнаў пудоў зерня.

Ва ўмовах складаных міжнародных абставін Камуністычная партыя і Савецкі ўрад праяўляюць пастаянныя клопаты аб умацаванні абараназдольнасці Савецкага Саюза. Сведчаннем гэтага, новым этапам у жыцці арміі і флоту з'яўляецца Закон «Аб усеагульнай воінскай павіннасці», прыняты Вярхоўным Саветам СССР 12 кастрычніка 1967 года. Ён яшчэ вышэй узняў адказнасць кожнага савецкага воіна, кожнага грамадзяніна СССР за абарону Радзімы.

У гэтым годзе савецкія людзі сустракаюць Свята Перамогі ў абстаноўцы вялікага патрыятычнага пад'ёму, выкліканага рашэннямі XXIV з'езда КПСС, новымі поспехамі ў развіцці народнай гаспадаркі, умацаванні абараназдольнасці краіны. Народы свету ўслаўляюць сёння ў светлае і радаснае Свята Перамогі нашу вялікую Радзіму і яе воінаў, схіляюць свае галовы перад памяццю тых, хто аддаў сваё жыццё за перамогу ў свяшчэнай барацьбе супроць фашызму. Вынікі вайны — грознае папярэджанне імперыялістычным агрэсарам, суровы і незабыўны ўрок гісторыі.

У калектыве Гомельскага дзяржаўнага універсітэта працуюць 70 ветэранаў вайны. Сярод іх палкоўнікі запасу Я. Р. Ермалаеў, Н. Р. Мяхоўскі, Я. Г. Кір'янаў, падпалкоўнікі — М. М. Ціхоў, Д. М. Курын, Р. С. Мільчанка і многія іншыя. На розных участках работы ветэраны паказваюць прыклад самаадданай працы. Яны і сёння ў першых радах будаўнікоў камунізма.

СА СВЯТАМ ПЕРАМОГІ ВАС, ДАРАГІЯ ТАВАРЫШЫ!

Малюнак С. Грыгор'ева. Фотахроніка ТАСС.

НА АГІТПУНКЦЕ

Наша рэспубліка рыхтуецца да важнай падзеі ў сваім жыцці — 13 чэрвеня адбудуцца чарговыя выбары ў Вярхоўны Савет БССР і мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных. Ажыўлена ў гэтыя дні на агітпункце выбарчага ўчастка № 11, які размешчан у вучэбным корпусе № 2.

У пакоі на стэндах — выбарчая літаратура. Кожны наведвальнік можа пазнаёміцца са спісамі выбаршчыкаў. Устаноўлена дзяжурства агітатараў. А іх у нас — 30.

Праграма дзейнасці агітпункта рознастайная: лекцыі, гутаркі, адказы на пытанні выбаршчыкаў. Толькі за апошні час перад выбаршчыкамі выступілі кандыдаты навук, дацэнты Г. А. Фрыдман, В. І. Мядзведзева. Яны прачыталі лекцыі «Дасягненні савецкай навукі ў асваенні космасу», «Аб культуры паводзін маладога савецкага чалавека».

У бліжэйшыя дні на агітпункце будуць выступаць дацэнт Я. І. Балашоў, старшы выкладчык Г. В. Саннікава і іншыя. Адбудуцца сустрэчы з кандыдатамі ў дэпутаты і вечары маладых выбаршчыкаў.

А. СМОЛІНА,
загадчык агітпункта вучэбнага корпуса № 2.

Вынікі падведзены

Масава прайшлі ва універсітэце агляды-конкурсы студэнцкіх навуковых работ і мастацкай самадзейнасці, прысвечаныя XXIV з'езду Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

Па розных галінах ведаў выканалі маладыя даследчыкі свае работы. Захапляючыя канцэрты прадставілі на агляд калектывы мастацкай самадзейнасці факультэтаў. Журы падвяло вынікі конкурсаў, вызначыла лепшых. Аб іх мы сёння паведамляем на другой і трэцяй старонках газеты.

Загадам рэктара Гомельскага дзяржаўнага універсітэта члена-карэспандэнта АН БССР, доктара тэхнічных навук У. А. Белага пераможцы агульнауніверсітэцкага агляда-конкурсу студэнцкіх навуковых работ узнагароджаны Ганаровымі граматамі і каштоўнымі падарункамі.

Разам з усім савецкім народам урачыста і радасна адзначыў першамайскае свята калектыў Гомельскага дзяржаўнага універсітэта.

НА ЗДЫМКАХ: студэнты ГДУ ў калоне дэманстрантаў (злева) Па плошчы імя У. І. Леніна праходзяць чэмпіёны і рэкардсмены.

АБ'ЯЎЛЯЕЦЦА КОНКУРС

на лепшы эскіз універсітэцкай эмблемы для ўдзелу ў дэманстрацыях.

Партком, рэктарат і мясцовы камітэт універсітэта прапануюць прафесарска-выкладчыцкаму саставу, лабарантскаму і абслугоўваючаму персаналу і студэнтам прыняць удзел у конкурсе на лепшы эскіз універсітэцкай эмблемы.

УМОВЫ КОНКУРСУ:

эмблема павінна быць трывалай і лёгкай (для пераноскі двума чалавекамі);

па зместу яна павінна адлюстроўваць спецыялізацыю нашага універсітэта;

знешняе афармленне павінна адпавядаць сучасным эстэтычным патрабаванням;

тэрмін прадстаўлення эскізаў у партком універсітэта да 1 чэрвеня 1971 года.

Для заахвочвання пераможцаў конкурсу ўстаноўлены тры прэміі.

РЭКТАРАТ.
ПАРТКОМ.
МЯСЦОВЫ КАМІТЭТ.

ВІНШУЕМ ПЕРАМОЖЦАЎ!

Падведзены вынікі агульнауніверсітэцкага конкурсу студэнцкіх навуковых работ. Журы вызначыла лепшыя работы.

ПЕРШАЕ МЕСЦА ЗАНЯЛІ:

«АБ УКЛАДАННІ ПАДГРУП У КАНЧАТКОВЫХ ГРУПАХ». Аўтар — студэнт 4 курса механіка-матэматычнага факультэта М. ЖАДАН. Навуковы кіраўнік — в. а. дацэнта А. В. РАМАНОЎСКІ.

«НІЖНЕШЧЫГРОЎСКІ Я АДКЛАДАННІ ДЭВОНА ПРЫПЯЦКАГА ПРАГІБУ». Аўтар — студэнт 3 курса геалагічнага факультэта А. МАХНАЧ. Навуковы кіраўнік — дацэнт А. А. КУДЭНКА.

«ДА ПЫТАННЯ АБ ВІДАВЫМ САСТАВЕ ВОДАРАСЛЯЎ ПОЙМЫ РАКІ СОЖ У РАЕНЕ ГОРАДА ГОМЕЛЯ». Аўтар — студэнт 4 курса (АЗН) біёлага-глебавага факультэта А. ГАЎРЫЛАЎ. Навуковы кіраўнік — асістэнт Л. М. ЗЛОБІНА.

«НЕКАТОРЫЯ ПЫТАННІ ПАЛІТЫКІ КПСС У ГАЛІНЕ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ». Аўтар — студэнт 2 курса эканамічнага факультэта Т. БОРСУК. Навуковы кіраўнік — старшы выкладчык В. П. ГАЛЕЕЎ.

«ДАСЛЕДАВАННЕ МЕХАНІЗМА ВЫБАРЧАГА ПЕРАНОСУ». Аўтар — студэнт 3 курса фізічнага факультэта А. ПАДАЛАЎ. Навуковы кіраўнік — в. а. дацэнта Г. П. ШПЯНЬКОЎ.

«ХАРАКТАРЫСТЫКА ТЫПАЎ САМАРЭГУЛЯЦЫІ КРОВАЗВАРОТУ Ў СПАРТСМЕНАЎ». Аўтары — студэнты 2 курса факультэта фізічнага выхавання В. НАВУМЕНКА і М. САЙКОЎ. Навуковы кіраўнік — дацэнт В. І. КУЗНЯЦОЎ.

«ПРАБЛЕМА СТАНОЎЧАГА ГЕРОЯ Ў РУСКАЙ РЭВАЛЮЦЫЙНА-ДЭМАКРАТЫЧНАЙ ЛІТАРАТУРЫ І КРЫТЫЦЫ КАНЦА 50—60 ГАДОЎ». Аўтар — студэнтка 4 курса гісторыка-філалагічнага факультэта С. СТРАТОВІЧ. Навуковы кіраўнік — в. а. дацэнта М. А. МАЛЯЎКА.

«ДА ПЫТАННЯ АБ ЗАВАЯВАННІ ІНДЫІ «АРЫЙЦАМІ». Аўтар — студэнт 2 курса гісторыка-філалагічнага факультэта В. ШЫРОКІ. Навуковы кіраўнік — прафесар А. А. БЕНЯДЗІКТАЎ.

«МАТЭМАТЫКА І РЭЧАІСНАСЦЬ». Аўтар — студэнт 3 курса механіка-матэматычнага факультэта Л. КОБРУСЕЎ. Навуковы кіраўнік — старшы лабарант А. І. СІНЮК.

«ВЫКАРЫСТАННЕ МАТЭМАТЫЧНЫХ МЕТАДАЎ ВА ЎДАСКАНАЛЕННІ ПЛАНАВАННЯ». Аўтар — студэнт 2 курса эканамічнага факультэта В. ТРУХАЎ. Навуковы кіраўнік — дацэнт Л. А. ЦЯЦЕРЫНА.

«ГРАМАДСКА-ПЕДАГАГІЧНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ І. М. УЛЬЯНАВА». Аўтар — студэнт 3 курса фізічнага факультэта В. ПАЛТЫН. Навуковы кіраўнік — старшы выкладчык О. І. ФІЛІЧАВА.

ДРУГОЕ МЕСЦА ЗАНЯЛІ:

«УЛАСЦІВАСЦІ РАШЭННЯЎ НЕКАТОРЫХ ДЫФЕРЭНЦЫЙНЫХ УРАЎНЕННЯЎ 3-га ПАРАДКУ». Аўтары — студэнты 4 курса механіка-матэматычнага факультэта П. ВЕРАСОВІЧ і Н. ФЕШЧАНКА. Навуковы кіраўнік — кандыдат фізіка-матэматычных навук А. А. ЮШЧАНКА.

«ДЫЗ'ЮНІТЫЎНЫЯ І ПЛІКАТЫЎНЫЯ НАРУШЭННІ І ІХ РОЛЯ Ў РАЗМЕРКАВАННІ МЕСЦАНАРАДЖЭННЯЎ КАРЫСНЫХ ВЫКАПНЯЎ» (на прыкладзе нафтавых і газавых месцанараджэнняў). Аўтар — студэнт 2 курса геалагічнага факультэта А. ГРЫГАРЭНКА. Навуковы кіраўнік — прафесар А. Р. КІНЗІКЕЕЎ.

«УПЛЫЎ ГАРМОНАЎ ШЫТАПАДОБНАЙ ЗАЛОЗЫ НА НЕКАТОРЫЯ ГЕМАТАЛАГІЧНЫЯ ПАКАЗЧЫКІ». Аўтары — студэнты біёлага-глебавага факультэта Т. БУДНІКАВА, Л. МІРОШНІК, Л. СНЯЖКО. Навуковы кіраўнік — в. а. дацэнта А. І. КІЕНЯ.

«УПЛЫЎ ПЕРАДПАСЯЎНОГА АБПРАМЕНЬВАННЯ НАСЕННЯ НА АНАТАМІЧНУЮ БУДОВУ ЛУБІНУ». Аўтары — студэнты біёлага-глебавага факультэта В. КОБЕЦ і Г. ПРЫШЧЭПАВА. Навуковы кіраўнік — дацэнт Н. С. КІСЯЛЕВА.

«ЗМЕНЫ ДЫНАМІЧНАГА МОДУЛЯ ПРУГКАСЦІ СПЛАВУ АК-4 ПРЫ ТЭРМІЧНАЙ АПРАЦОЎЦЫ». Аўтар — студэнт 5 курса фізічнага факультэта Е. БАБІЧАЎ. Навуковы кіраўнік — старшы выкладчык А. М. ЦУРГАНАЎ.

«АЖЫЦЦЯЎЛЕННЕ ЛЕНІНСКАГА ПЛАНА ЭЛЕКТРЫФІКАЦЫІ Ў СССР». Аўтар — студэнт 2 курса эканамічнага факультэта В. КАРОТЧЫКАЎ. Навуковы кіраўнік — старшы выкладчык Н. В. ВОЛКАВА.

«ГРАДУІРОЎКА ВАКУУМНАГА РЭГІСТРУЮЧАГА СПЕКТРАФАТОМЕТРА». Аўтар — студэнт 1 курса фізічнага факультэта А. КРАЎЧАНКА. Навуковы кіраўнік — старшы выкладчык М. І. АЛЯШКЕВІЧ.

«ВЫВУЧЭННЕ ДЫНАМІКІ РАЗУМОВАЙ ПРАЦАЗДОЛЬНАСЦІ СТУДЭНТАЎ У РЭЖЫМЕ ВУЧЭБНАГА ДНЯ І ЎПЛЫЎ ФІЗІЧНАЙ НАГРУЗКІ НА ЎЗРОВЕНЬ РАЗУМОВАЙ ПРАЦАЗДОЛЬНАСЦІ СТУДЭНТАЎ». Аўтар — студэнт 4 курса факультэта фізічнага выхавання В. ДРАБКІН. Навуковы кіраўнік — старшы выкладчык Б. М. ЗАЙЦАЎ.

«ФІЗІЧНАЯ КУЛЬТУРА І СПОРТ У АСАБІСТЫМ ЖЫЦЦІ У. І. ЛЕНІНА». Аўтар — студэнтка 4 курса факультэта фізічнага выхавання (АЗН) В. ПАПОВА. Навуковы кіраўнік — в. а. дацэнта Г. К. БАРЫСАЎ.

«ДА ПЫТАННЯ АБ ПЕРАКЛАДЗЕ ФРАЗЕАЛАГІЗМАЎ, УЖЫТЫХ У АПАВЯДАННЯХ Я. БРЫЛЯ, НА РУСКУЮ МОВУ». Аўтар — студэнтка 4 курса гісторыка-філалагічнага факультэта В. ШУБЯНОК. Навуковы кіраўнік — старшы выкладчык Л. В. ЦЭХАНОВІЧ.

«ВОБРАЗ ВАСІЛЯ ДЗЯТЛА Ў РАМАНЕ І. МЕЛЕЖА «ЛЮДЗІ НА БАЛОЦЕ». Аўтар — студэнт 4 курса гісторыка-філалагічнага факультэта В. КАПЫТКОЎ. Навуковы кіраўнік — выкладчык Л. В. МЕЛЬНІКАВА.

«ДА ПЫТАННЯ АБ ЗНАЧЭННІ ТЭРМІНА «ДАСА» Ў «ЗАКОНАХ МАНУ». Аўтар — студэнт 2 курса гісторыка-філалагічнага факультэта В. БАГАМОЛЬНІКАЎ. Навуковы кіраўнік — прафесар А. А. БЕНЯДЗІКТАЎ.

«МОВА — ГРАМАДСКАЯ З'ЯВА». Аўтар — студэнт 3 курса гісторыка-філалагічнага факультэта Т. ШЫЦІКАВА. Навуковы кіраўнік — дацэнт В. С. СІДАРАЎ.

«Ідэі У. І. ЛЕНІНА АБ ІСНАСЦІ, РОЛІ І ЗНАЧЭННІ ГАНДЛЮ ПРЫ САЦЫЯЛІЗМЕ І ІХ РАЗВІЦЦЁ Ў НОВАЙ РЭФОРМЕ». Аўтар — студэнтка 4 курса біёлага-глебавага факультэта В. ВЯДЗМЕДЗЕНКА. Навуковы кіраўнік — дацэнт В. Я. БРЫТ.

«АСОБА НАСТАЎНІКА, ЯЕ АСНОЎНЫЯ РЫСЫ». Аўтар — студэнт 3 курса фізічнага факультэта А. ЦЫБУЛЬСКІ. Навуковы кіраўнік — дацэнт К. А. КАМІСАРЧЫК.

ТРЭЦЯЕ МЕСЦА ЗАНЯЛІ:

«ПРЫЗНАКІ ВЫРАШАЛЬНАСЦІ КАНЧАТКОВЫХ ГРУП». Аўтар студэнт 4 курса механіка-матэматычнага факультэта Л. ВЕЛІКОВІЧ. Навуковы кіраўнік — дацэнт Л. Я. ПАЛЯКОЎ.

«ПАРАЎНАННЕ ГІДРАДЫНАМІЧНЫХ МЕТАДАЎ ДАСЛЕДАВАННЯ НАФТАВЫХ СВІДРАВІН ВА ЎМОВАХ БССР». Аўтар — студэнт 3 курса геалагічнага факультэта Л. РАЗУМЕЙКА. Навуковы кіраўнік — дацэнт Ю. А. БАЛАКІРАЎ.

«ДАСЛЕДАВАННЕ МАГЧЫМАСЦІ ВЫЗНАЧЭННЯ НЕВЯЛІКІХ КОЛЬКАСЦЕЙ ЦЫНКУ МЕТАДАМ ПЕРАМЕННАТОКАВАЙ ПАЛЯРАГРАФІІ». Аўтары — студэнты біёлага-глебавага факультэта Н. ЛОБАН, Е. ТУПІЧКІНА, Т. ІЛЬЯНКОВА, Л. ГЕЛЬФЕР. Навуковы кіраўнік — дацэнт С. К. ЛАПІЦКАЯ.

«ДЫНАМІКА КОЛЬКАСНАСЦІ ГЛЕБАЖЫВУЧЫХ БЕСПАЗВАНКОВЫХ У ЗАЛЕЖНАСЦІ АД ЧАРГАВАННЯ КУЛЬТУР У СЕВАЗВАРОЦЕ». Аўтары — студэнты біёлага-глебавага факультэта Т. ПІНЧУК, А. ЗАКРЭЎСКАЯ, Л. ФІРСАВА, Н. СУШКОВА. Навуковы кіраўнік — дацэнт І. Г. ФІРСАЎ.

«ВЫВУЧЭННЕ МАГНІТНЫХ УЛАСЦІВАСЦЕЙ РЭЧЫВА Ў Х КЛАСЕ». Аўтар — студэнтка 4 курса фізічнага факультэта А. ВАЖНІК. Навуковы кіраўнік — старшы выкладчык М. С. КУЗЕЙ.

«БІЯЛАГІЧНЫЯ РЫТМЫ Ў СПАРТСМЕНАЎ НА ПРАЦЯГУ СУТАК». Аўтар — студэнт 4 курса факультэта фізічнага выхавання А. ШЫНКЕВІЧ. Навуковы кіраўнік — кандыдат біялагічных навук І. П. ВОЛКАЎ.

«ДЫНАМІКА ФІЗІЧНАГА РАЗВІЦЦЯ СТУДЭНТАЎ ФАКУЛЬТЭТА ФІЗІЧНАГА ВЫХАВАННЯ Ў ЗАЛЕЖНАСЦІ АД СПЕЦЫЯЛІЗАЦЫІ». Аўтары — студэнты 4 курса факультэта фізічнага выхавання В. МАРКОЎСКІ і С. НІКОЛЬСКІ. Навуковы кіраўнік — кандыдат біялагічных навук І. П. ВОЛКАЎ.

«ГІСТАРЫЧНЫЯ ЗМЯНЕННІ Ў СЕМАНТЫЦЫ СЛОЎ РУСКАЙ МОВЫ (літары «П» і «Р»). Аўтар—студэнтка 4 курса гісторыка-філалагічнага факультэта С. НУСЕНСОН. Навуковы кіраўнік — дацэнт В. І. МЯДЗВЕДЗЕВА.

«МАТЭМАТЫЧНЫЯ МЕТАДЫ АПІСАННЯ АБ'ЕКТЫЎНАЙ ІСНАСЦІ». Аўтар — студэнт 3 курса механіка-матэматычнага факультэта В. КОРШЫКАЎ. Навуковы кіраўнік — старшы лабарант А. І. СІНЮК.

«ВЫХАВАННЕ САВЕЦКАГА ПАТРЫЯТЫЗМУ Ў НАВУЧЭНЦАЎ У ПРАЦЭСЕ НАВУЧАННЯ». Аўтар — студэнт 3 курса фізічнага факультэта Т. ЗАСІМОВІЧ. Навуковы кіраўнік — дацэнт Е. І. БАЛАШОЎ.

АГЛЯД ТАЛЕНТАЎ

Больш двух месяцаў у нашым універсітэце працягваўся агляд-конкурс мастацкай самадзейнасці факультэтаў. За гэты перыяд журы прагледзела і праслухала дзесяткі выканаўцаў-салістаў, харавыя калектывы, чытальнікаў. І вось 30 красавіка адбыўся заключны канцэрт агляда-конкурса. У ім выступілі звыш 100 чалавек, а ўсяго ў конкурсных паказах удзельнічалі больш 700 выканаўцаў. Толькі на факультэце фізічнага выхавання ў падрыхтоўцы і правядзенні вечару ўдзельнічалі 150 чалавек.

Члены журы, праглядзеўшы і абмеркаваўшы выступленні кожнага факультэта, апынуліся ў цяжкім становішчы. Усе факультэты выступалі роўна і паказалі высокі ўзровень выканання. Пасля працяглых спрэчак, нарэшце, журы прыняло рашэнне, прысудзіўшы два першыя, два другія і тры трэція месцы.

За цікавую праграму і высокі мастацкі ўзровень выканання першае месца прысуджана факультэту фізічнага выхавання (дэкан — А. Ф. Сямікоп) і гісторыка-філалагічнаму факультэту (дэкан — Д. А. Лявончанка). Другое месца прысуджана біёлага-глебаваму факультэту (дэкан — С. Ф. Алешка) і механіка-матэматычнаму факультэту (дэкан — А. А. Юшчанка). Трэцяе месца прысуджана фізічнаму факультэту (дэкан — В. А. Балакін), эканамічнаму факультэту (дэкан — І. П. Трацэўскі) і геалагічнаму факультэту (дэкан — А. Р. Кінзікееў).

Рашэннем журы прысвоена званне лаўрэатаў агляда-конкурсу мастацкай самадзейнасці універсітэта і ўручаны дыпломы першай ступені наступным калектывам: танцавальнаму факультэта фізічнага выхавання (кіраўнік — Р. М. Гофман), эстраднаму аркестру гісторыка-філалагічнага факультэта (кіраўнік — Л. Каханчык), драматычнаму геалагічнага факультэта (кіраўнік — Л. П. Пінчук) за пастаноўку «Чорнае рэха», харавому калектыву гісторыка-філалагічнага факультэта за кампазіцыю «Дарогай слаўных перамог» (пастаноўшчык Г. Матухін, кіраўнік М. Шмуйлавіч).

Дыпломаў другой ступені ўдастоены: эстрадны аркестр эканамічнага факультэта (кіраўнік — Ю. Клімянцьеў), харавы калектыў факультэта фізічнага

(Заканчэнне на 3 стар.)

АГЛЯД ТАЛЕНТАЎ

(Заканчэнне).

выхавання (кіраўнік — А. І. Аструн), танцавальны калектыў механіка-матэматычнага факультэта (кіраўнік — Г. Панцялеенка).

Дыпломы трэцяй ступені ўручаны: эстраднаму аркестру механіка-матэматычнага факультэта (кіраўнік — Л. Гаева), хароваму калектыву біёлага-глебавага факультэта (кіраўнік — В. П. Панкевіч), танцавальнаму калектыву фізічнага факультэта (кіраўнік — Кабашнікаў).

Званні лаўрэатаў агляда-конкурсу з уручэннем дыплома першай ступені прысуджаны індывідуальным выканаўцам: чытальнікам — студэнту фізічнага факультэта Н. Велішкевічу, слухачу падрыхтоўчага аддзялення Г. Матухіну, студэнтцы факультэта фізічнага выхавання Т. Магілёўцавай, кандыдату фізіка-матэматычных навук, дацэнту механіка-матэматычнага факультэта Л. Я. Палякову; танцорам — студэнтцы механіка-матэматычнага факультэта Г. Панцялеенка, студэнтцы біёлага-глебавага факультэта Е. Гільгоф; за выкананне фізкультурна-акрабатычных нумароў — студэнтцы эканамічнага факультэта Л. Дварэцкай, студэнтцы факультэта фізічнага выхавання С. Скорыкавай, лабаранту кафедры фізіялогіі спорту Л. Грушэўскаму, студэнту факультэта фізвыхавання А. Яроменку, старшаму выкладчыку кафедры тэорыі і практыкі фізвыхавання В. Паркоўскаму.

За высокае выканаўчае майстэрства і пастаянны ўдзел ва ўсіх канцэртах мастацкай самадзейнасці універсітэта дыплом першай ступені ўручан студэнту фізічнага факультэта, гітарысту М. Бяляеву.

Дыпломы другой ступені ўручаны наступным выканаўцам: чытальнікам — выкладчыку кафедры тэорыі і практыкі фізічнага выхавання П. У. Сізову, студэнту гісторыка-філалагічнага факультэта М. Башлакову, студэнтцы механіка-матэматычнага факультэта Т. Бібікавай, лабаранту кафедры спартыўных гульняў С. Стацэнку; танцорам — студэнту біёлага-глебавага факультэта В. Панчэню, студэнтам фізічнага факультэта А. Бразкалу і А. Марусаву, студэнтцы эканамічнага факультэта Н. Шкуто, студэнту механіка-матэматычнага факультэта А. Жураўлю; салістам — студэнткам гісторыка-філалагічнага факультэта Т. Шчэрба і Т. Петух, студэнтам факультэта фізічнага выхавання Д. Курыленку, М. Каняхіну і В. Цішкову, студэнту фізічнага факультэта Н. Цылькову.

Дыпломы трэцяй ступені ўручаны: чытальнікам — студэнтцы эканамічнага факультэта Л. Рыбінай, студэнтцы гісторыка-філалагічнага факультэта Л. Зотавай, студэнтам геалагічнага факультэта Е. Тоўбінай і Г. Ізіксону, студэнту факультэта фізічнага выхавання В. Шпітальнікаву; салістам — лабарантцы біёлага-глебавага факультэта О. Мушковай, сакратару факультэта фізвыхавання Г. Янушанцавай, студэнту эканамічнага факультэта Л. Сердзюкову, студэнтам біёлага-глебавага факультэта З. Шкаран і Г. Сініцкай, студэнтцы эканамічнага факультэта Т. Хількевіч, студэнткам механіка-матэматычнага факультэта Н. Волкавай і Л. Дзяркач (за гімнастычныя практыкаванні), дацэнту кафедры матэматычнага аналізу, піяністу Г. А. Фрыдману, студэнту эканамічнага факультэта М. Рэзнікаву і лабаранту кафедры батанікі Б. Батоўкіну (удзельнікам эстраднага аркестра), студэнтам біёлага-глебавага факультэта А. Атрушкевічу і Е. Фрэйдзінай (за пародыю на сучаснага факіра).

Ганаровымі граматамі ўзнагароджаны: студэнт факультэта фізічнага выхавання В. Стараселіч, старшы выкладчык кафедры тэорыі і практыкі фізічнага выхавання Д. М. Жаркоў, кіраўнік танцавальнага калектыву Р. М. Гофман студэнт факультэта фізічнага выхавання Г. Мількін, нам. дэкана факультэта фізічнага выхавання В. Д. Падасінаў, студэнт эканамічнага факультэта М. Гранатштэйн, студэнт фізічнага факультэта В. Паўлоўскі, слухач падрыхтоўчага аддзялення В. Еўтухоў, слухач падрыхтоўчага аддзялення Б. Спітальнікаў, студэнт эканамічнага факультэта С. Грынчанка.

Каштоўныя падарункі ўручаны: студэнту гісторыка-філалагічнага факультэта Л. Каханчыку, студэнту эканамічнага факультэта А. Саснову, студэнтцы механіка-матэматычнага факультэта Л. Гаевай, студэнтцы біёлага-глебавага факультэта Г. Сініцкай, студэнтцы гісторыка-філалагічнага факультэта Т. Пётух, студэнтцы механіка-матэматычнага факультэта Н. Смальцэр, студэнту геалагічнага факультэта А. Грыгарэнку, студэнту фізічнага факультэта Н. Цылькову, студэнтам факультэта фізічнага выхавання Г. Мількіну, О. Мацецкай, В. Бабарыкіну, лабарантцы біёлага-глебавага факультэта О. Лушковай, кіраўніку харавога калектыву гісторыка-філалагічнага факультэта М. Шмуйловічу, студэнтцы факультэта фізічнага выхавання С. Скорыкавай.

Журы, клуб мастацкай самадзейнасці горача віншуюць ўсіх пераможцаў агляду-конкурсу і жадаюць у наступным годзе яшчэ лепш правесці свае вечары, яшчэ больш студэнтаў уцягнуць у гурткі мастацкай самадзейнасці, паказаць больш студэнцкага гумару, студэнцкіх песень, больш увагі ўдзяліць салістам і яшчэ актыўней уключыцца ў работу клуба мастацкай самадзейнасці нашага універсітэта.

В. ПАРКОЎСКІ,
намеснік старшыні журы, старшыня клуба мастацкай самадзейнасці.

Два месяцы тому назад самадзейныя артысты эканамічнага факультэта з гонарам вытрымалі ўсе цяжкасці першаадкрывальнікаў конкурсу. Яны не толькі паказалі добры хор, але і зрабілі даволі многа ўдалых нумароў.

А неўзабаве геолагі правялі вечар на тэму: «Мы на Зямлю прыйшлі не ў госці». Яны паказалі на сцэне нумар глыбокага грамадзянскага гучання «Чорнае рэха». Геолагі ўпершыню паставілі праблему светавога афармлення і вырашылі яе добра.

ДУМКІ ЧЛЕНА ЖУРЫ

Высокая ідэйнасць, майстэрства дэкламацыі, несумненныя вартасці хору, лірычнасць прадвызначылі поспех кампазіцыі гісторыка-філалагічнага факультэта.

Гісторыкам і філолагам упершыню ўдалося падпарадкаваць стыхію гуку і заставіць эстрадны аркестр суправаджаць спевы саліста, а не саліраваць.

Пахвалы заслугоўвае добрая садружнасць студэнтаў і выкладчыкаў механіка - матэматычнага факультэта, студэнцкі гумар, які ярка ўспыхнуў на вечары біёлага - глебавага факультэта, вернасць нацыянальным традыцыям на вечары фізічнага факультэта.

Даволі ўдалую форму для адлюстравання спецыфікі работы на факультэце знайшлі самадзейныя артысты факультэта фізічнага выхавання. Іх вечар пераўтварыўся ў сапраўднае свята сілы, лоўкасці і прыгажосці. Дастаткова ўспомніць казкава прыгожую «Дзюймовачку» (выканаўца С. Скорыкава).

Адным словам, конкурс самадзейнасці парадаваў многіх. Перш за ўсё неабходна ўказаць на масавасць, якая характэрна прайшоўшаму конкурсу. 700 выканаўцаў, арганізатары і афарміцелі, перапоўненая зала на кожным вечары — адзін з галоўных вынікаў конкурсу. Гэта значэнне конкурсу вельмі добра выказаў дэкан эканамічнага факультэта І. П. Трацэўскі: «Конкурс дапамог вельмі хутка пазнаць адзін другога, згуртаваць факультэт». А вось яшчэ характэрныя словы дэкана геалагічнага факультэта А. Р. Кінзікеева аб тым, што конкурс згуртоўвае незвычайна, значна эфектыўней, чым дзесяткі лекцый пра дружбу. Відавочна, у гэтых словах і адказ на пытанне, якое нарадзілася ў ходзе конкурсу: якой быць самадзейнасці, агульнауніверсітэцкай ці факультэцкай? І той, і другой, — такі, на нашу думку, павінен быць адказ.

Неабходна перш за ўсё перадолець той характар аўралу, штурмаўшчыны, якія характэрны былі пры падрыхтоўцы да конкурсных вечароў на некаторых факультэтах. Практыка падрыхтоўкі конкурснага вечару на працягу 2—3 тыдняў прыводзіла да таго, што студэнтаў здымалі з заняткаў.

Мабыць, варта размеркаваць конкурсныя вечары па часе, устанавіць іх цвёрдыя тэрміны правядзення. На жаль, назіраліся выпадкі, калі факультэт паказваў нядрэнны нумар на сваім вечары, але не мог выступіць на заключным канцэрце. Прадстаіць дасканала прадумаць пытанне аб выкарыстанні агульнауніверсітэцкай базы для развіцця факультэцкай самадзейнасці (музычныя інструменты, памяшканні для рэпетыцый, касцюмы). Асаблівай увагі патрабуе пытанне аб дапамозе кіраўнікоў агульнауніверсітэцкіх калектываў самадзейным артыстам факультэтаў. Неаднолькавая доля іх удзелу ў станаўленні факультэцкай самадзейнасці хваравіта ўспрымаецца на факультэтах і не лепшым чынам адбіваецца на настрoі студэнтаў.

Прайшоўшы конкурс яшчэ раз пацвердзіў думку аб неабходнасці разгортваць атмасферу здаровага спаборніцтва паміж факультэтамі па самых розных напрамках.

В. ФІЛІЧАВА,
член журы.

АЛГАРЫТМ ЖЫЦЦЯЛЮБСТВА

Нядаўна спартыўны клуб Маскоўскага ордэна Леніна і Працоўнага Чырвонага Сцяга універсітэта імя М. В. Ламаносава адзначыў сваё 25-годдзе. Напярэдадні юбілею карэспандэнт газеты «Советский спорт» Н. Нікіцін сустрэўся з Героем Сацыялістычнай Працы, членам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, рэктарам МДУ І. Г. Пятроўскім і папрасіў яго расказаць, якое месца займаюць фізічная культура і спорт у жыцці шматтысячнага калектыву універсітэта.

Адказваючы карэспандэнту газеты, І. Г. Пятроўскі вялікую ўвагу ўдзяліў гарманічнаму развіццю чалавека, таму, як фізкультура і спорт становяцца добрымі памочнікамі вучоных, выкладчыкаў і студэнтаў у іх паўсядзённай вучобе і працы.

Тое, што расказаў І. Г. Пятроўскі несумненна, будзе цікава і для нашых чытачоў. Артыкул даецца з нязначнымі скарачэннямі.

Цяпер медыкі шмат гавораць аб гіпадынаміі. Сапраўды, малярухомы спосаб жыцця, калі сродкі цывілізацыі дазволілі гарадскому жыхару скараціць да мінімуму фізічныя нагрузкі, рухі, прыводзіць да таго, што арганізм чалавека стаў губляць свае ахоўныя ўласцівасці да захворванняў, старэе раней часу.

Вось чаму мы імкнемся, каб студэнты ў разумных межах сумяшчалі вучобу з заняткамі фізічнай культурай і спортам. Бо многія з іх прыйдуць у навуку, дзе патрэбна не толькі светлая галава, але і моцнае здароўе. Здараецца, што вучоны суткі, месяцы, гады праводзіць у лабараторыі, бібліятэцы, за пісьмовым сталом. І каб прадоўжыць творчае даўгалецце, трэба сябраваць з прыродай, выкройваць час для турысцкіх паходаў, лыжных прагулак, нарэшце, для спорту. Вялікі рускі вучоны Міхайла Ламаносаў, імем якога названа наша ВНУ, пяшком прыйшоў у Маскву з далёкага архангельскага сяла. Гэта быў шыракаплечы 19-гадовы асілак, які з дзесяці год хадзіў у мора і быў дублёны салёнымі злымі паўночнымі вятрамі. Ён пражыў нядоўгае жыццё — памёр, калі яму не было яшчэ 54 год. Але за гады, якія ён аддаў навуцы, Ламаносаў зрабіў столькі, на што іншаму не хапіла б і двух жыццяў.

Успомніце выдатнейшага рускага фізіёлага — акадэміка Івана Пятровіча Паўлава. У 65 год ён навучыўся ездзіць на веласіпедзе, цудоўна плаваў, займаўся гімнастыкай. А з якім азартам ён гуляў у гарадкі! Здаралася, вечарам, пры ліхтарах, выходзіў ён на гарадошную пляцоўку. Буйнейшы вучоны, ён, як ніхто іншы, ведаў цану фізічным практыкаванням.

Гісторыя Маскоўскага універсітэта ведае нямала прыкладаў, калі вялікія вучоныя, гіганцкія розумы пры ўсёй сваёй занятасці знаходзілі час для заняткаў фізічнай культурай і спортам.

Выдатны рускі фізік, прафесар Маскоўскага універсітэта П. Н. Лебедзеў быў не толькі вялікім вучоным, але і цудоўным спартсменам. Ён займаўся акадэмічным веславаннем, шмат падарожнічаў і захапляўся альпінізмам. Здзіўляюча, што чалавек, надзвычай загружаны, здавалася б, ад усяго адхілены, ўсё ж знаходзіў час для здаровага адпачынку. Многім сваім вучням прафесар прывіваў любоў да фізічных заняткаў, аб чым з удзячнасцю ўсламінаў пазней прэзідэнт Акадэміі навук СССР С. І. Вавілаў.

Пра сусветна вядомага матэматыка прафесара універсітэта Андрэя Мікалаевіча Калмагорава за мяжой ходзяць легенды. Адзін амерыканскі матэматык неяк прызнаўся, што ў ЗША думалі: пад імем Калмагорава працуе цэлая група вучоных. І памылку амерыканцаў няцяжка зразумець, калі ўспомніць вялізную колькасць фундаментальных прац Калмагорава па розных прадметах, пачынаючы з работы па гісторыі ноўгарадскага землеўпарадкавання, тэорыі імавернасцей, асноў вершаскладання і канчаючы праблемамі ўтварэння цяперашніх форм мацерыкоў.

Так, Андрэй Мікалаевіч з'яўляецца буйнейшым матэматыкам сучаснасці. Акадэмік, лаўрэат Ленінскай прэміі, Герой Сацыялістычнай Працы, першы ў гісторыі лаўрэат міжнароднай матэматычнай прэміі Бальцано — гэтай «нобелеўскай» прэміі матэматыкаў, член многіх акадэмій свету... І, уявіце, гэты вучоны — адданы прыхільнік фізічнай культуры. Вось ужо сорак год ён прапагандуе актыўны адпачынак. Сваіх вучняў прафесар займае не толькі матэматыкай, але і ў поўным сэнсе гэтага слова патрабуе ад іх выдатнага здароўя, веры ў свае сілы, настойлівасці ў дасягненні пастаўленай мэты. А гэтыя рысы выхоўваюцца ў спорце. Андрэй Мікалаевіч многа падарожнічае — пяшком, на байдарках, на лыжах...

На ўшанаванні Калмагорава ў дзень яго шасцідзесяцігоддзя адзін буйны вучоны-матэматык дзякаваў акадэміку не толькі за веды, якія той яму перадаў, але і за навучанне хадзіць на лыжах.

—Вы падарылі мне свет здароўя. Без лыж мне не было б чым дыхаць! — гаварыў ён.

Дарэчы, Андрэй Мікалаевіч і мне дапамог пасябраваць з лыжамі. У яго я браў і першыя ўрокі плавання.

Многія нашы ганаровыя вучоныя сябруюць з фізкультурай і спортам. Вядомы матэматык, член-карэспандэнт Акадэміі навук СССР Барыс Мікалаевіч Дэлане вось ужо на працягу паўвека не прапускае ні аднаго выхаднога дня, каб не пабываць на ўлонні прыроды. 68 год ён займаецца альпінізмам. Яго імем назван адзін з пікаў на Алтаі.

Барыс Мікалаевіч неяк сказаў: «У мяне не будзе вучняў, якія б не займаліся спортам». Гэта не норавы, не дзівацтвы — гэта клопаты аб вучнях, аб іх здароўі. Дэлане цяпер 80 год. Але паглядзіце на яго — ён бадзёры, энергічны, паспяхова займаецца навуковай работай. Усё гэта далі яму заняткі фізічнай культурай.

Прафесура Маскоўскага універсітэта мае ў сваіх радах вучоных з вядомымі спартыўнымі імёнамі. Загадчык кафедры фізікі мора прафесар Аляксандр Міхайлавіч Гусеў — заслужаны майстар спорту. Ён зрабіў больш 300 спартыўных узыходжанняў. Гусеў быў першым, хто пакарыў зімні Эльбрус у 1934 годзе і ўдзельнічаў у першай высакагорнай зімоўцы. Гэта ён з групай смельчакоў-альпіністаў у лютым 1943-га штурмаваў вышэйшую вяршыню ў Еўропе, каб выкінуць адтуль фашысцкі сцяг і ўстанавіць наш Чырвоны сцяг. А пасля вайны А. М. Гусеў узначаліў першую ў свеце высакагорную навуковую станцыю ў Антарктыдзе.

Сёй-той схільны лічыць вучоных аскетамі, людзьмі, ад усяго адхіленымі, якія толькі жывуць формуламі, эксперыментамі, даследаваннямі. Так, чалавек, прысвяціўшы сябе навуцы, не можа раздвайвацца. Навука патрабуе поўнай аддачы. Але ніколі яшчэ клопаты аб здароўі, уменне выкраіць час для актыўнага адпачынку не шкодзілі вучонаму ў рабоце. Наадварот.

Загадчык лабараторыі хімічнага факультэта прафесар Аляксей Мікалаевіч Кост — аўтар соцень навуковых прац, чалавек, які падрыхтаваў 10 дактароў і 40 кандыдатаў навук. Работа зроблена вялікая. А ва універсітэт жа ён прыйшоў, маючы даведку аб вызваленні па стану здароўя ад заняткаў фізкультурай. І ўсё ж спартыўнае жыццё МДУ прыцягвала яго, на свой страх і рызыку ён пачаў займацца спортам і стаў першакласным стралком — выканаў норму майстра спорту, выступаў за зборную каманду Масквы ў завочным матчы з камандай ЗША. Пазней А. М. Кост стаў старшынёй Усесаюзнай турысцкай секцыі і адным з першых у краіне быў удастоен значка «Турыст СССР» (нумар

(Заканчэнне на 4-й стар).

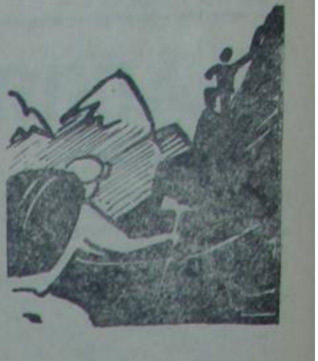

(Заканчэнне).

11). Аляксей Мікалаевіч выбіраўся намеснікам старшыні праўлення універсітэцкай спартыўнай арганізацыі. Іменна спорт дапамог яму ў час Вялікай Айчыннай вайны стаць ваенным лётчыкам. Пасля разгрому фашыстаў А. М. Кост вярнуўся не толькі да навуковай дзейнасці, але і да... спорту. Нягледзячы на раненне, атрыманае на фронце, прафесар паспяхова пакараў як вяршыні навукі, так і горныя вяршыні. Ён атрымаў першы разрад па альпінізму.

Так, навука і спорт у яго жыцці пастаянна ішлі побач. Гэта і было тое самае ўменне не раздвайвацца, а, прысвяціўшы сябе галоўнай мэце ў жыцці, пазбегнуць аскетызму, знайсці той працоўны і творчы рытм, які дазваляе разумна выкарыстаць магчымасці для ўмацавання здароўя і, адсюль, для творчага даўгалецця.

Доктар хімічных навук, прафесар Клаўдзія Васільеўна Топчыева ў свой час была цудоўнай спартсменкай, паспяхова выступала ў спаборніцтвах па лёгкай атлетыцы, уваходзіла ў зборныя краіны па валейболу і баскетболу. Яна носіць ганаровае спартыўнае званне майстра спорту. Рэкорды, устаноўленыя К. В. Топчыевай, на многія гады прапісаліся ў МДУ. Яна было ўжо прафесарам, а яе вынікі яшчэ заставаліся лепшымі. Праца вучонага патрабуе вялікага фізічнага і нервовага напружання. І запас трываласці, атрыманы ў спартыўнай маладосці, дапамагае Клаўдзіі Васільеўне заставацца энергічнай, жыццядзейнай.

Мне імпануюць людзі захопленыя, улюбёныя ў навуку. Я вітаю студэнтаў, якія ўжо ў гады вучобы імкнуцца да самастойнасці і пошуку.

Не бяруся сцвярджаць, што творчая актыўнасць навучэнца залежыць ад яго фізічных даных, аднак людзі моцныя, здаровыя менш стамляюцца, больш працаздольныя, а, натуральна, больш актыўныя. І трэба імкнуцца да гарманічнага спалучэння навукі, вучобы і спорту. Канешне, гэта нялёгка, але паўне магчыма.

Выхаванка МДУ, кандыдат біялагічных навук выкладчыца універсітэта Алена Петушкова ў 1968 годзе паспяхова выступіла на Алімпіядзе ў Мехіка па коннаму спорту. А ў мінулым годзе стала чэмпіёнкай свету па выездцы, спаборнічаючы з мужчынамі. За гэты спартыўны подзвіг А. Петушкова была ўдастоена ўрадавай узнагароды — ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга.

Выкладчык, кандыдат навук, заслужаны майстар спорту, член зборнай каманды Савецкага

АЛГАРЫТМ ЖЫЦЦЯ ЛЮБСТВА

Саюза — вось яшчэ адзін прыклад умення «расшчапляцца», гарманічна спалучаць работу, навуку і спорт.

А ўспомніце заслужанага майстра спорту баксёра Барыса Лагуціна. Ён другі раз стаў алімпійскім чэмпіёнам, будучы студэнтам МДУ. Дарэчы, на Алімпіядах выступалі многія выхаванцы універсітэта.

Перакананы, што студэнтам МДУ асабліва цяжка сумяшчаць вучобу і спорт. Так, у нас створаны цудоўныя ўмовы для заняткаў любым відам спорту, у нас цудоўныя трэнеры і выкладчыкі, але ў нас і вельмі складаная вучэбная праграма. Гэта я гавару як рэктар. Універсітэцкі дыплом адкрывае шырокія гарызонты ў розных сферах чалавечай дзейнасці. Выпускнікі МДУ патрэбны ўсюды, і мы патрабуем ад навучэнцаў самай добрасумленнай працы, самых строгіх адносін да сябе, да заняткаў. Мы патрабуем ад выкладчыкаў, каб яны былі прынцыповымі і аб'ектыўнымі, каб ніякія іншыя заслугі, акрамя ведаў, не служылі мерай падрыхтаванасці студэнта. Для нас усе аднолькавыя: няхай гэта будзе заслужаны майстар спорту або проста звычайны фізкультурнік, які толькі асільвае праграму па фізвыхаванню. Перш за ўсё, навука — тое, для чаго прыйшоў у МДУ. Гэта, канешне, не азначае, што мы не прызнаем цяжкасцей і клопатаў спартсменаў, якім даводзіцца выступаць на буйных спаборніцтвах, адрываць час ад заняткаў, парушаць прывычны рытм вучобы. Рэктарат ідзе ім насустрач, прадастаўляе пэўныя льготы, але не паблажкі. Так што студэнтам-спарсменам дыплом дастаецца больш складана і цяжка, чым каму-небудзь. І ў мяне выклікаюць асаблівую павагу людзі, якія вучацца, трэніруюцца, спаборнічаюць. А такіх нямала.

Спартыўны клуб МДУ, мабыць, — адна з самых папулярных студэнцкіх арганізацый. Намаганнямі спартыўнай грамадскасці, камсамольскіх і прафсаюзных актывістаў ва універсітэце штогод праводзяцца сотні масавых спартыўна-аздараўленчых мерапрыемстваў. Тысячы студэнтаў рэгулярна займаюцца фізічнай культурай і спортам. Буйнейшай спартыўнай падзеяй навучальнага года становіцца традыцыйная агульнаўніверсітэцкая спартакіяда, якая праводзіцца з 1934 года. Многія віды спорту карыстаюцца папулярнасцю сярод студэнтаў, але асабліва захоплена яны займаюцца турызмам. «Пяшком хадзіць — доўга жыць» — кліч непаседлівых. Амаль кожны трэці студэнт штогод звяртаецца на пракатную базу турысцкага інвентару МДУ, у летні час да ста груп адпраўляецца па суботах за горад.

Аб спартыўным жыцці універсітэта можна расказаць многа. Але мне хочацца спыніць увагу вось на чым. Усе мы разумеем значэнне фізічнай культуры і спорту. Але ці ўсе захады робім для таго, каб зрабіць іх пастаяннымі спадарожнікамі нашага жыцця? Як часта даводзіцца чуць: некалі займацца. Студэнтам — некалі, вучоным — некалі, выкладчыкам — некалі. Чаго хітрыць, ёсць яшчэ і такія вучоныя мужы, якія ўвогуле лічаць недарэчнасцю траціць час на такія «дробязі», як лыжы, турысцкія паходы, тэніс і г. д. Глыбокая памылка. А ў Калмагорава многа вольнага часу?

Не трэба абкрадваць сябе. Гадзіна-другая на паветры, на спартыўнай пляцоўцы або лыжні — гэта прыліў сіл, бадзёрасці, працаздольнасці, гэта тое, чаго так часта нам не хапае.

Масавасць — вось што галоўнае, на што накіраваны намаганні рэктарата ў развіцці фізічнай культуры і спорту ва універсітэце. Я не прыхільнік такіх відаў спорту, якія патрабуюць вялікіх матэрыяльных затрат, а займацца імі могуць толькі адзінкі. Лыжы, турызм, лёгкая атлетыка, спартыўныя гульні і многія іншыя даступныя кожнаму віды павінны складаць аснову фізкультурна-спартыўнай работы ў ВНУ.

Напэўна, няма ў краіне горада або пасёлка, дзе б не было нашых універсітэцкіх выхаванцаў. Але як бы даўно яны ні закончылі МДУ, дзе б ні працавалі, яны памятаюць свой дом, дзе прайшлі шчаслівыя студэнцкія гады. Яны не забудуць свой дом. Не забудуць таму, што ён адарыў іх не толькі ведамі, але і ўказаў дарогу да творчага даўгалецця, да здароўя.

НОВЫЯ ПАСТУПЛЕННІ Ў БІБЛІЯТЭКУ УНІВЕРСІТЭТА

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ

Политическая экономия (курс лекций). под редактированием профессора Н. С. СПИРИДОНОВОЙ. М., Изд. Московского университета, 1970.

Политическая экономия социализма. Учебное пособие. М., Экономия, 1970.

РАТМИРОВ Ю. А. Механизация учета и вычислительных работ в промышленности. Учебное пособие. М., «Статистика», 1970.

Статистика и электронно-вычислительная техника в экономике. Сб. статей, Вып. 3., М., «Статистика», 1970.

СТРАЖЕВ В. И. Основы оперативного экономического анализа промышленных предприятий. Минск, «Вышэйшая школа», 1970.

ПРЫРОДАЗНАЎСТВА ТЭХНІКА

ПАБЕТ Б. Определение неисправностей транзисторных радиоприемников. М., Энергия. 1970.

ПОЙА, ДЬЕРДЬ. Математическое открытие. Решение задач: основные понятия, изучение и преподавание. М., «Наука», 1970.

Развитие физики в России (очерки). т. 2. От начала XVIII в. до Великой Октябрьской социалистической революции. М., Просвещение, 1970.

Разработка нефтяных и газовых месторождений. 1969. М., 1970.

РАМАЗАНОВ М. Д. Управление математической физики. Учебное пособие для математических факультетов, Новосибирск, 1970.

Ритмы и цикличность в периоде. М., Мысль, 1970.

РОГИНСКИЙ В. Ю. Электропитание радиоустройств. Изд. 2-ое, переработанное. Учебник. Л., «Энергия», 1970.

Руководство к лабораторным работам по рентгенографии. Новосибирск, 1970.

ЛІТАРАТУРАЗНАЎСТВА МОВАЗНАЎСТВА

ЛАЗАРУК М. А., ЛЕНСУ А. Я. Уводзіны ў літаратуразнаўства пад рэдакц. П. Ф. ГЛЕБКІ. Вуч. дапаможнік для філфака. Мінск, «Вышэйшая школа», 1970.

ПЛАТОНОВ А. П. Размышления читателя. Статьи. М., «Советский писатель», 1970.

По страницам русской и зарубежной литературы. Отв. ред. МОРИЦ Ю. А. Ташкент, 1970.

Проблемы метода, жанра и стиля. Зарубежная литература. XVII—XX вв. Днепропетровск, 1970.

ПРОХОРОВ Е. И. Александр Грин. М., «Просвещение», 1970.

Практическое пособие по французскому языку. М., «Наука», 1970.

Пытанні беларускай тапанімікі. Матэрыялы першай беларускай тапанімічнай канферэнцыі (1—3 снежня 1967). Мінск, «Вышэйшая школа», 1970.

РАСПОПОВ И. П. Строение простого предложения в современном русском языке. М., «Просвещение», 1970.

Аляксандр ЛОЗКА

НЯВЕСТА

Вясна — прыгажуня
ў вароты
Сонечным крокам ідзе.
І кідае позіркам злоты
Ў вокны чароўных людзей.
Паходкаю стройнай
дзяўчыны
Плыве яна ў сэрца маё,
То песняй гучыць
салаўінай,
То люстраным ручаём.
То пахам дыхнула мядовым
З зялёных лясовых грудзей.
Лясістаю сцежкай баровай
Вясна - прыгажуня ідзе.
З Вясною я сяду на лаўку,
Паслухаю сэрца біцця,
Убачу зялёную траўку
І прагнасць яе да жыцця.
Вып'ю я позірк салодкі,
Як быццам бярозавы сок.
Здаецца, такі дзень кароткі,
Што за раніцай коціцца
змрок.
Да маці прымчуся ў хату,
Клікну сваіх я дружкоў —
Няхай за нявестай багатай
Хутчэй высылаюць сватоў.

ЦІКАВА ВЕДАЦЬ

РАСЛІНЫ НЕ ЛЮБЯЦЬ МОЦНАГА ШУМУ

Амерыканская даследчыца Дароці Рэталек у выніку шматлікіх і шматгадовых доследаў на сотнях раслін прыйшла да вываду, што сцвярджэнні аб шкодным удзеянні акустычных ваганняў на фізіялогію раслін справядлівыя. Пры абсалютна роўных умовах расліны, якія падвяргаюцца пастаяннаму ўздзеянню музыкі, адчуваюць сябе горш кантрольных. Цікава, што розная музыка ўздзейнічае на расліны неаднолькава. Расліны, якія «слухалі» бурную мелодыю рок-н-ролу, пацярпелі значна больш тых, якія «слухалі» ціхую музыку.

Арганная музыка Баха дазваляе раслінам захаваць сваю «постаць». У некаторых выпадках магло нават паказацца, што ціхая альбо класічная музыка стымуліруе рост тады, калі здаралася, што занадта гучная музыка забівала расліны.

Застаецца аднесці гэтыя вывады і да людзей. Ужо вядома, што дзве гадзіны праслухоўвання рок-н-ролу выклікаюць нават у аматараў гэтага жанру прыкметнае зніжэнне слыху.

Часопіс «Наука и жизнь № 3, 1971 г.

Фотаздымкі для гэтага нумару газеты зрабіў А. Рудчанка.

За рэдактара М. ВОІНАЎ.

АЗ 37787 «Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университета (на белорусском языке). Адрас рэдакцыі: Гомель, вул. Савецкая, 108, Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржаўнага Камітэта Савета Міністраў БССР па друку. Гомель, Савецкая, 1. Зак. 2187